

ประโยค ป.ธ. ๕
 แปล มครเป็นไทย
 สอบ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๑. เมณฺฑนํ ฌมฺมนฺตํ รากปริยฺญจฺจานน สทิสานํ อฺภินนํ ฌมฺมนฺตํ
 กงฺขาวิตฺตมฺมํ ๑ รากปริยฺญจฺจานน สทิสภาวาปตฺตติยา มิถุนานํ อยนฺตํ เมถุนนฺตํ
 ฌมฺโม ว วุจฺจตีติ อห รากปริยฺญจฺจานนนาตีอาทํ ๑ ตตฺถ รากปริยฺญจฺจานนนาตี
 รากสฺส ปริยฺญจฺจานน ๑ เมถุนรากสฺส ปวตฺตติยา ปรีโยนทฺทจฺจิตฺตตายาติ
 อตฺโถ ๑ ฌมฺโมติ อชฺฌมาจาโรติ ตมฺมฏีกา ๑

มิถุนานํ วุตฺตกาเรน ทวนทฺทวฺภูตานํ อยนฺตํ เมถุนนฺตํ จุฬหตฺตปิโทปม-
 สุตฺตมฺมฏีกา ๑

รตฺตี น ภูถฺชเยย วิกาลโกชนนฺตํ รตฺติมปิ น ภูถฺชเยย ทิวาปี
 กาลาติกฺกนฺตโกชนํ น ภูถฺชเยย ๑ น จ คนฺธนฺตํ เอตฺถ คนฺธคฺคหณฺน
 วิเลปนจฺจณฺณาทีนปิ คหิตานาวาติ เวทิตทฺทพานิ ๑ มลฺลเจติ กปฺปิยมลฺลเจ ๑
 สนฺถเตติ ตมฺมฏีกาทีหิ กปฺปิยตฺตรณฺเหหิ อตฺถเต ๑ ฉมายมฺปน โคณกาทิสนฺถตายปิ
 วฏฺฏตีติ ฌมฺมิกสฺสุตฺตวณฺณนา ๑

มลฺลเจ ฉมายํ ว สเยถ สนฺถเตติ มฺมฺจฺจิตฺตปาทเก กปฺปิยมลฺลเจ
 วา สฺฐาทีปรีกมฺมกตฺตาย ภูมิจฺฉิ วา ตินฺนปณฺณปฺลาสาทีนํ สนฺถริตฺวา กเต
 สนฺถเต วา สเยถาติ อตฺโถติ อฺโปสฺสสฺสุตฺตวณฺณนา ๑

อภฺจฺจกิกนฺตํ ปณฺจจฺจกํ วิย ตฺริยํ อภฺจฺจกาวินิมฺตํ ๑ ทกฺขนฺตคฺคฺนาตี
 วฏฺฏทกฺขสฺส อนฺตคเตนาตี ฌมฺมิกสฺสุตฺตวณฺณนา ๑

ตตฺถ กายทฺทวารปฺวตฺตา อสทฺทมฺมปฺปฏิเสวนภฺจฺจานวீตีกกมเจตนา
 อพฺรหฺมจฺริยนฺตํ ชุทฺทกปฺจาจวณฺณนา ๑

อสทฺทมฺมเสวนาธิปฺปาเยน กายทฺทวารปฺวตฺตา มคฺเคน มคฺคปฺปฏิปตฺติ-
 สมฺภฺจฺจาปีกา เจตนา อพฺรหฺมจฺริยํ ๑ ตสฺส เทว สมภฺจฺจารา เสวิตฺตคามตาจิตฺตํ
 มคฺเคน มคฺคปฺปฏิปตฺตีติ พฺรหฺมชาลมฺมฏีกา ๑

๒. ตสฺส เทว อํคานิ เสวนจิตตฉจ มกฺเคน จ มกฺคปฺปฏิปาทนนฺติ
กงฺขาวิตฺรณิ ๑

อพรหมจริยสฺส ปน จตฺตาริ อํคานิ ภาวนฺติ อชฺฉาจรณียวตฺถุณฺจ
โหติ ตตฺถ จ เสวนจิตฺตํ ปจฺจุปฺภูจิตฺํ โหติ เสวนปฺปจฺจยปฺปโยคฉจ
สมาปฺชชติ สาทิยนฉจจติ ชุทฺทกปาจวณฺณนา ๑

อชฺฉาจรณียวตฺถุ นาม ตีส มกฺคา ๑ วุตฺตตฺถเหตฺติ กงฺขาวิตฺรณิยํ
มนุสฺสสามนุสฺสตฺติรจฺฉานคตฺวเสน หิ ติสฺโส อิตฺถิโย ตาสํ วจฺจมกฺคปฺปสฺสาว-
มกฺคมุขมกฺควเสน ตโย ตโย กตฺวา นว มกฺคา ตถา อุกฺโกตฺตพฺพชฺชนกานํ ๑
ปฺริสฺถานมฺปน วจฺจมกฺคมุขมกฺควเสน เทว เทว กตฺวา ฉ มกฺคา ตถา
ปณฺฑิตกานนนฺติ เอวํ ตีส มกฺคาติ ๑

เสสฺมิชฺ เจว ปจฺจมทฺตฺติยจตฺตตฺถปณฺจเมสฺ จ วตฺตพฺพํ เหฏฺฐา
อาคาริยวินเย วุตฺตตฺถนเยเนว เวทิตฺพํ ๑

กาโลติ ภิกฺขุณฺโณ โภชนกาโล อธิปฺเปโต ๑ โส จ สพฺพนฺตฺติเมน
ปฺริจฺเจเทน มชฺฉนฺตฺติโก ๑ เตเนวสฺส ปทฺภาชเน วิกาโล นาม มชฺฉนฺตฺติเก
วีสิตฺตเต ยาว อรุณฺคฺคมนาติ วุตฺตํ ๑ จิตฺตมชฺฉนฺตฺติโกปี กาลสงฺคหํ คจฺฉติ ๑
ตโต ปฏฺจาย ปน ขาทิตฺตํ วา ภูณฺชิตฺตํ วา น สกฺกา สหสา ปีวิตฺตํ สกฺกา
ภเวยฺย กุกฺกจฺจเกน ปน น กตฺตพฺพนนฺติ วิกาลโภชนสิทฺถาปทวณฺณนา ๑

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.๕

แปล มคอเป็นไทย

๑. อรรถกถาทั้งขาวิตรณีนว่ สองบทว่า เมถุนํ ฌมฺโม ได้แก่ ธรรมของ คน ๒ คนผู้เช่นเดียวกัน ด้วยความกลัดกลุ้มแห่งราคะ ฯ

ฎีกากังขาวิตรณีนว่ ธรรมนี้เป็นของคนคู่ทั้งหลาย เพราะถึงภาวะ เช่นเดียวกัน ด้วยความกลัดกลุ้มแห่งราคะ ฉะนั้น ธรรมนั่นเอง พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสว่า เมถุน เหตุฉนั้น พระอรรถกถาจารย์จึงกล่าวคำว่า ราคปริยฎฺฐานเนน เป็นต้น ฯ บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า ราคปริยฎฺฐานเนน แปลว่า ด้วยความ กลัดกลุ้มแห่งราคะ ฯ อธิบายว่า ด้วยความเป็นผู้มีจิตถูกความเป็นไปแห่ง ความกำหนัดในเมถุนรวบรัดแล้ว ฯ อชฌาจารย์ (การผิประเวณี) ชื่อว่า ฌมฺโม ฯ

ฎีกาจุพหัตถิปโทปมสูตรว่า ธรรมนี้เป็นธรรมของคนคู่ทั้งหลาย คือ สองต่อสอง โดยอาการที่กล่าวแล้ว เหตุฉนั้น จึงชื่อว่า เมถุน ฯ

อรรถกถาธัมมิกสูตรว่า บทคาถาว่า รัตติ น ญฺญุชฺชยุย วิกาลโฆชนํ ความว่า ไม่พึงบริโภคทั้งในตอนกลางคืน ไม่พึงบริโภคโฆชนะล่วงเวลาไป แล้วทั้งในตอนกลางวัน ฯ แม้วัตถุมิจฺจุนเครื่องไล่ทาเป็นต้น บัณฑิตก็พึงทราบ ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงระบุไว้แล้ว ด้วยคันธศัพท์ ในคำว่า น จ คนุชฺชํ นี้ เหมือนกัน ฯ บทว่า มญฺเจ ได้แก่ เตยงที่สมควร ฯ บทว่า สนฺถเต ได้แก่ ที่เขาปูลาดไว้ ด้วยเครื่องปูลาดอันสมควร มีเสื่ออ่อนเป็นต้น ฯ ก็ บนพื้นดิน แม้ที่ปูลาดไว้ด้วยผ้าขนสัตว์เป็นต้น ก็ควร ฯ

อรรถกถาอุโบสสูตรว่า บทคาถาว่า มญฺเจ ฉมายํ ว สยถ สนฺถเต ความว่า พึงนอนบนเตยงที่สมควร ซึ่งมีเท้าประมาณศอกกำ หรือบนพื้นที่ ฉาบไว้ด้วยปูนขาวเป็นต้น หรือบนที่นอนที่ปูลาดด้วยหญ้า ใบไม้ และฟาง เป็นต้น กระทำไว้ ฯ

อรรถกถาธรรมมิกสูตรว่า บทว่า อฏฺฐจฺจกึํ คือ ไม่พ้นไปจากองค์ ๘ เหมือนคนตรีอันประกอบด้วยองค์ ๕ ฉะนั้น ฯ บทว่า ทุกฺขนฺตคฺคฺนา คือ ผู้ถึงที่สุดแห่งวิญญูทุกข์แล้ว ฯ

อรรถกถาขุททกปาฐะว่า บรรดาองค์เหล่านั้น เจตนาเป็นเหตุก้าวล่วงฐานะ ด้วยความประสงค์จะเสพอสังกรรม ซึ่งเป็นไปทางกายทวาร ชื่อว่า อพรหมจรรย์ ฯ

ฎีกาพรหมชาลสูตรว่า เจตนาที่ยังการจดมรรคด้วยมรรคให้ตั้งขึ้นอันเป็นไปทางกายทวาร ด้วยความประสงค์จะเสพอสังกรรม ชื่อว่า อพรหมจรรย์ ฯ อพรหมจรรย์นั้นมีองค์ ๒ คือ จิตที่ประกอบด้วยความเป็นผู้ประสงค์จะเสพอ การจดมรรคด้วยมรรค ๑ ฯ

๒. อรรถกถากังขาวิตรณิว่า อพรหมจรรย์นั้นมีองค์ ๒ คือ จิตคิดจะเสพอ ๑ การยังมรรคให้จัดด้วยมรรค ๑ ฯ

อรรถกถาขุททกปาฐะว่า ก็ อพรหมจรรย์มีองค์ ๔ คือ อัชฌาจรณียวัตถุ (วัตถุที่จะพึงประพาศล่วง คือมรรคทั้ง ๓) มีอยู่ ๑ จิตคิดจะเสพอในอัชฌาจรณียวัตถุนั้นปรากฏชัด ๑ ความพยายามอันเป็นปัจจัยแห่งการเสพอสำเร็จ ๑ มีความยินดี ๑ ฯ

มรรค ๓๐ ชื่อว่า อัชฌาจรณียวัตถุ ฯ สมจริงดังคำที่พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ในอรรถกถากังขาวิตรณิว่า ก็ ผู้หญิงมี ๓ จำพวก คือ หญิงมนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ดิรัจฉานเพศเมีย มรรคของผู้หญิงเหล่านั้นแบ่งเป็นพวกละ ๓ คือ วัจจมรรค ปัสสาวามรรค และมุขมรรค จึงเป็น ๙ ของจำพวกอุกโตพญชชนกก็อย่างนั้น ฯ ส่วนของผู้ชายแบ่งเป็นพวกละ ๒ คือ วัจจมรรค และมุขมรรค จึงเป็น ๖ ของพวกบัณฑิตก็อย่างนั้น รวมเป็นมรรค ๓๐ ด้วยประการอย่างนี้ ฯ

คำที่เหลือที่ข้าพเจ้าจะพึงกล่าวในสิกขาบทนี้ และในสิกขาบทที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๔ และที่ ๕ บัณฑิตพึงทราบตามนัยอันข้าพเจ้ากล่าวไว้แล้ว ในอาคารยวินัยในหนหลังแล ฯ

อรรถกถาวิกาลโกชนสิกขาบทว่า ในบทว่า กาลใด ท่านประสงค์เอา
 กาลเป็นที่ฉันทของภิกษุทั้งหลาย ฯ ก็ กาลนั้น โดยกำหนดอย่างต่ำสุด คือเวลา
 เทียงวัน ฯ เพราะเหตุนั้นนั่นแล ในบทภาชนะแห่งสิกขาบทนั้น พระอุบาลีจึง
 กล่าวว่า เมื่อเวลาเที่ยงล่วงไป จนถึงอรุณขึ้น เวลานั้น จัดเป็นวิกาล ฯ แม้เวลา
 เทียงตรง ก็ถึงการสงเคราะห์เข้าในกาล ฯ แต่ นับตั้งแต่เที่ยงตรงนั้นไป
 ภิกษุไม่สามารถจะขบเคี้ยวหรือฉันได้ พึงสามารถจะดื่มโดยทันทีได้ แต่ภิกษุ
 ผู้มีความรังเกียจไม่ควรทำ ฯ